

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 5

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Era în anul 1938. Apăruse cartea mea. [...] Și, în momentul acela, noi coboram – mi se pare că strada e în pantă – și urca un bărbat cu un pas greoi, cu părul alb, cu ochi frumoși, negri, și au avut un moment de ezitare, mi s-a părut, și Camil, și Lovinescu, dar s-au oprit, cu toate că erau în polemică drastică. Și-atunci, Camil mi l-a prezentat pe Lovinescu. Lovinescu s-a uitat mirat la mine, pentru că păream mai tânără decât eram de fapt, și mi-a spus: „Dumneata ai scris *Pânza de păianjen*?” „Da!” „Păi am lăsat vorbă de atâtea ori [...] să vii la cenaclu, la *Sburătorul*. De ce n-ai venit până acum?” Nu știu ce-am spus.

După ce ne-am despărțit – și acest lucru iarăși l-am povestit, pentru că este foarte impresionant față de ceea ce știam eu sau credeam despre personalitatea lui Camil – m-a luat de mână Camil Petrescu și m-a dus într-o cofetărie și mi-a spus: „Vreau să stăm de vorbă, pentru că nu trebuie să treci peste ziua asta, peste clipele acestea, fără să-ți amintești de ele toată viața. Să nu te lași influențată de polemica dintre mine și Lovinescu; probabil c-ai fost influențată dacă te-a invitat și nu te-ai dus. Să ții minte numai atât, că este cea mai importantă zi din viața ta. Lovinescu este un om de cultură și are o poziție în literatură pe care nimeni n-a avut-o de la Maiorescu până la noi...” Și mi-a ținut o adevărată lecție. [...]

Și așa s-a întâmplat că am ajuns în fața maestrului. Și pot să spun că, într-un fel, destinul meu literar s-a hotărât atunci, pentru că, deși cartea mea apăruse, deși scriseseră despre mine Pompiliu Constantinescu și alți critici de aceeași valoare, deși nu pot să spun că m-am format la cenaclul lui Lovinescu, pentru că tot ce-am citit acolo, sau aproape tot, erau lucruri pe care pe parcurs le publicam sau mi se publicau, la *Viața Românească* și la *Revista Fundațiilor*, totuși a avut o importanță extraordinară această întâlnire. Pentru că Lovinescu, fie că a bănuțit, fie că n-a bănuțit, dar m-a întrebat: „Ce-ai de gând să mai scrii? Foarte bine, foarte frumos, ai scris o carte. Ei, acum ce faci? Cum va urma? Ce se va întâmpla mai departe?” Nu știu cum a dibuit că eu nu am intenția să mai scriu altă carte. Am avut ceva de spus, am spus și nu voiam să devin scriitoare. Adică nu credeam că voi fi în stare și nu simțeam nevoia să scriu cărți. Simțisem nevoia să scriu o carte. Dar Lovinescu nu m-a lăsat și m-a întrebat așa: „Hai, hai, spune, ce-ai de gând să mai scrii? Vezi că unii și alții te mai înțeapă ici, colo: că e cartea așa, că e cartea pe dincolo, dar, mă rog, de aia sunt ei critici... și cam toți te bănuiesc pe undeva c-ai pus toată experiența pe care o aveai într-o singură carte. Ce-i adevărat în chestia asta și ce ai de gând să scrii?” În momentul acela am fost atât de impresionată de această bănuială și am fost atât de impresionată de prietenia cu care îmi vorbea și de încrederea pe care simțeam că o are în mine, încât n-am îndrăznit să-i spun că nu voi mai scrie. Și am spus: „Mai am o singură experiență pe care n-am pus-o în cartea asta.” „Și care anume?” „Experiența scrisului. Am pus tot. Dar n-am pus anii în care am scris. Despre anii în care am scris, despre această cursă de obstacole, despre această ocnă, despre cioplitul în piatră sau la sare, care este scrisul, eu n-am știut. Experiența asta n-am avut-o și experiența asta vreau s-o pun în carte, adică vreau să scriu despre cum se scrie o carte și eroina mea voi fi eu, dar într-o altă perioadă, în perioada scrisului.” Și mi-a spus: „Interesant. Foarte interesant.”

Cella Serghi, *E. Lovinescu evocat de...*, în volumul *Amintiri și evocări despre E. Lovinescu*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *ai de gând*. **6 puncte**
2. Menționează două titluri de reviste care publicau creațiile Cellei Serghi, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează atitudinea lui Camil Petrescu față de E. Lovinescu, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Cella Serghi consideră că E. Lovinescu i-a marcat destinul literar. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o caracteristică pe care o are experiența scrisului, în viziunea autoarei. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă diferențele de opinie împiedică sau nu recunoașterea meritelor celuilalt, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri și evocări despre E. Lovinescu*, cât și la experiența personală sau culturală. 20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în fragmentul de mai jos.

ACTUL I

Vezi înaintea ochilor un șir de case ca și cum le-ai privi din stradă. Sunt acolo trei prăvălii modeste, de târgușor provincial. Întâia este a lui Take, a doua este a lui Ianke și cea din urmă și micuță de tot, a lui Cadîr. Casa lui Take și a lui Ianke sunt construite absolut la fel, numai că sunt cu totul altfel zugrăvite. De pildă, zidurile casei lui Take sunt roșii, iar tabla de pe acoperiș albă, pe când casa lui Ianke are zidurile albastre și tabla de pe acoperiș roșie. Firma lui Take, pe care-i scris doar: „La Take”, e neagră cu litere galbene, iar a lui Ianke e galbenă cu litere negre. Căsuța micuță a lui Cadîr și firma lui au luat de la fiecare câte o culoare. Așa, de pildă, zidurile sunt roșii, tabla neagră, firma galbenă cu litere albe. [...] E vreme de vară. Toate cele trei prăvălii au perdele în față, cât ține micul trotuar provincial – firește, și ele deosebit colorate. E cald și zăpușeală. Ghicești apropierea serii – dar vipia* nămiezii s-a prelungit până aici. Poate să fie ora cinci. Ulița e pustie și nu se aude decât foarte departe – undeva – cântecul trist al unei flașnete*. Toți trei negustorii, ușor și comod îmbrăcați de vară, dormitează pe scaune înadins puse în față, fiecare la prăvălia lui.

SCENA I

TAKE, IANKE și CADÎR

TAKE (*somnoros și lehametit de căldură, își șterge nădușeala oftând*): Ooof, cald e!

IANKE: Și ce-mi spui asta mie?

Victor Ion Popa, *Take, Ianke și Cadîr*

*vipie – (regionalism) căldură mare, arșiță

*flașnetă – mică orgă mecanică portativă, acționată prin învârtirea unei manivele

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat*, aparținând lui Ion Creangă sau lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.